

Tips oss:
61 18 93 00
E-post:
debatt@oa.no

oa

Debatt

Oppland Arbeiderblad oppfordrer til frisk meningsutveksling på sine debattsider. Vi forbeholder oss retten til å forkorte innlegg og til å velge hvilke innlegg som til enhver tid kommer på trykk. Hovedinnlegg kan maksimalt ha en lengde på 4000 tegn inklusive mellomrom. Lange innlegg maksimalt 2000 tegn og korte innlegg maksimalt 1000 tegn. Vi oppfordrer alle til å skrive kort!
Send ditt innlegg til debatt@oa.no.
OA ber om at alle innlegg signeres med fullt navn. Alle hovedinnlegg må signeres, mens mindre innlegg unntaksvis kan

merkes med pseudonym. Alle debattinnlegg finner du på oa.no/debatt
Oppland Arbeiderblad har rett til å publisere innleggene både i trykte og elektroniske medier. Oppland Arbeiderblad har rett til å arkivere publiserte innlegg i elektronisk arkiv, samt eventuelle salgsrettigheter til slikt materiale.

INNLEGG

Direktørens helsetjeneste

DA PANDEMIEN kom til Norge, så fantes det ikke beredskap. Helsetjenestene ble tatt på senga. Folk begynte å hamstre nødvendige varer. Det finnes fortsatt ikke beredskapslager for mat og medisiner. Fortsatt ruller vognene inn over grensene uten at noen må teste seg eller gå i karantene. Regjeringen sier de har prioritert barn og unge, men de kommer i andre rekke. Det er forsyninger inn til landet, og eksport ut av landet, som har høyeste prioritet. Beredskap er ikke lønnsomt. Aller tydeligst er det i spesialisthelsetjenesten. Det ser ut til at Helse Sør Øst (HSØ) har full kontroll på helseminister Bent Høie. Det er utrolig at helseforetak kan fortsette nedbemanning under en pandemi. Vi har bruk for flere sykehusenger og høyere intensivkapasitet. Det er en av grunnene til å bryte med foretaksmodellen.

Det vi har fått, er et bratt hierarki med fem hovednivåer for ledelse. Nederst i pyramidene finner vi enhetslederen. Før i tiden var dette lederoppdraget som ble ivarettatt av overlege og oversykepleier i tillegg til deres kliniske arbeid. Neste nivå er avdelingsjefen med sin stab. Herfra og opp, er det direktørene som rår. Det begynner med divisjonsdirektørene, og dem fins det mange av. Så følger neste nivå, som er selveste foretaksdirektøren. Her er staben stor og rådgiverne mange. Aller øverst sitter konserndirektøren med all makt samlet i sin hånd.

I denne modellen er det mye ledelse. Det er ikke rart at HSØ bruker 1,6 milliarder på administrasjon. Det skrives mange rapporter, og mye skal kontrolleres. Ansvaret går oppover, og skylda går nedover. Systemet er innmunt mot alle forsøk på politisk styring. Den økonomiske logikken følger Aksje-loven og Regnskapsloven for privat virksomhet. Det direktørene tror på, er store enheter og økt effektivitet. Færre senger og kortere liggetid er målet for sykehusdriften. Faglige hensyn betyr lite. Politikere inn i foretakene styrer vil bare få en gissel-funksjon. At vi fortsatt har noen gode helsetjenester, er mer på tross av enn på grunn av foretaksmodellen.

I Innlandet har en dysfunksjonell arbeidsdeling mellom

kirurgene i divisjon Hamar-Elverum ført til mange år med utredninger av sykehusstrukturen. Det ligger nå an til nytt sykehus som bygges for lite og for dyrt. Gode sykehus skal legges ned, og helsetilbudet reduseres. Syke eldre har spesielt stor nytte av sykehusets utstyr og kompetanse. Disse pasientene er dessverre ikke lønnsomme, og vil derfor skyves over til kommunene. Det er slik stykkprissystemet virker i praksis.

Ap satser tungt på en tillitsreform. Dette blir noe av det viktigste en Ap-ledet regjering skal gjøre i den kommende stortingsperioden. Mål- og resultatstyring i offentlig sektor skal byttes ut med en storstilt tillitsreform. Offentlig ansatte bruker altfor mye tid på byråkrati og rapportering. Ifølge Ap trengs mer tillit og medvirkning fra de ansatte. I tillegg kommer behov for bedre beredskap på mange områder.

Skal Ap forhandle med Senterpartiet og SV om en ny regjeringsplattform etter valget, kan dette bety slutten på foretaksmodellen. Få vil savne HSØ. Direktørveldet er upopulært over hele landet. Alternativet er å lytte til fagfolkene og å ta politisk ansvar. Da er det ikke lenger plass for direktørens helsetjeneste.

Thor Solheim, Pensjonist, Gjøvik

INNLEGG

Hva fører til sentralisering og hvordan skal vi motvirke dette?

DET ER gjennomført en meningsmåling fra Lokalsamfunnsforeningen som viser at folk i Viken ønsker at Akershus, Buskerud og Østfold skal gjenoppstå. I tillegg viser en meningsmåling fra Oppland og Hedmark at 49,6 % mener at Hedmark og Oppland bør være to fylker. Det var ikke mange sterke tilhengere av Innlandet og ikke mange som jobbet aktivt for sammenslåinga. Et stort flertall i fylkestingene stemte mot sammenslåing - I Oppland 25 mot og 10 for - I Hedmark 23 mot og 10 for. Lenger nord i landet sa 87 % av finnmaringene i en folkeavstemning nei til sammenslåing med Troms. Likevel overkjørte regjeringen folkeviljen og slo sammen de to fyl-

Teknologien løper j

Innlegg

HELGE NØKLEBY,
Ing. / Pensjonist, Kolbu

ISV parti program, punkt 3781, prioriterer SV planlegging for snarlig realisering av Nord-Norge-banen. Det samme gjør MDG.

Hva tenker SV og MDG om å bygge ny jernbane til Tromsø når vi om 3-5 år har lastebiler og personbiler som går på hydrogen og batteri med 0 klimautslipp, og mindre passasjerfly som går på biofuel?

En jernbaneutbygging vil belaste miljøet og naturen betraktelig. Det må nødvendigvis brukes atskillig mange anleggsmaskiner som bruker masse diesel, olje, med mer over mange år ved utbygging av en slik lang jernbanestrekning. Det vil nødvendigvis også føre til store naturinngrep og dyretragedier ved tog på kjørsel.

Jernbanen kan ikke bygges ut til ethvert distrikt og bedrift

for å kjøre godset på jernbane. Derfor må godset fraktes med lastebiler til jernbanen. Dette fører til omlastinger i begge ender av transporten på jernbane. Derfor kommer jernbane i veldig liten grad til å bli valgt til transport av gods. Jernbanestrekningen kommer aldri til å bli bærekraftig verken miljømessig eller økonomisk.

DA ER det bedre å satse på utbedring av veiene. Vi må innse at godstransporten vil foregå med hydrogen-/el-drevne lastebiler om få år. Jeg vet ikke om SV og MDG vet hva en Fuel Cell Power teknologi er? Kort fortalt er dette en enhet (brenselcelle) som lager elektrisk energi fra hydrogen. Det fører til 0 utslipp av klimagasser. Mange lastebilfabrikker er godt i gang med å utvikle slike lastebiler, Bl.a. Volvo, Mercedes, Nikola med fler. Toyota har allerede personbiler, mindre laste-/varebiler som benytter denne teknologien.

Da vi har mye fornybar el. kraft i Norge, er det mer fornuftig og framtidsrettet å byg-

ge ut anlegg (solkraft, vindkraft, vannkraft) for produksjon av hydrogen enn å bruke kanskje 150 milliarder (150 000 000 000) på å bygge jernbane til Tromsø. Jeg mener befolkningen i nord er bedre tjent med å få bedre veier i stedet for denne jernbanen.

Det må investeres mer på vei i stedet for jernbane i distriktene. Om få år vil lastebiler/biler gå på hydrogen og elektrisitet med 0 utslipp av klimagasser.

Ref. også melding fra Daimler av 20-05-2021: «Daimler Truck tar sikte på å overlevere de første hydrogenlastebilene til kundene i 2025. Planen har som mål å kontinuerlig utvide den hydrogendrevne fraktkorridoren i Tyskland, som vil dekke 1.200 kilometer innen 2025, for å levere 150 hydrogenfylingsstasjoner og rundt 5.000 Mercedes-Benz brenselcellelastebiler innen 2030», heter det i meldingen.»

SV og MDG må ikke la teknologien løpe fra seg.

Storingsrepresentant Bengt Fasteraune
FOTO: KJELL HAUGERUD

kene. I Senterpartiet sitt forslag til nytt parti-program står det at Senterpartiet vil oppheve sammenslåinger vedtatt i stortingsperiodene 2013-2021, dersom innbyggerne i tidligere kommuner og/eller fylke gir uttrykk for det i en folkeavstemning. Fylkene er nå slått sammen, men nye, store oppgaver har uteblitt. Nesten umerklig byttet regjeringen begrepet om «sterke regioner» til «nye fylkeskommuner». Kommunalminister Astrup sier i tillegg at «kommunereformen er ikke over». Her ar-

gumenter statsråden med at frivillighetslinjen har «gjort det vanskelig å ha en helhetlig tilnærming til reformen og å sikre en effektiv gjennomføring». Høyre har i sitt utkast til program skrevet at de ønsker å videreføre kommunereformen med sikte på større kommuner. I Oppland er det vel skissert 6 kommuner så langt jeg vet. Regionereformen ble begrunnet med at vi skulle få en mer enhetlig størrelse på fylkene som grunnlag for å overføre makt fra statsforvaltningen til de folkestyrte fylkene. Det gir ikke mening at Møre og Romsdal, Nordland og Rogaland skulle få fortsette alene når ikke Hedmark og Oppland skulle gjøre det. Dessverre har oppgaveoverføringen uteblitt. De nye oppgavene har i stor grad uteblitt eller består av å administrere statlige ordninger. Vi har dessverre fått en reform som dreier seg om struktur. Vi ser i tillegg at hele regionereformen har en sentraliserende effekt ved at andre statlige og frivil-

lige organisasjoner blir større. De politiske partiene slår sammen sine fylkesledd og makten blir sentralisert lenger unna folket. Flertallet i valglovutvalget for framtidige stortingsvalgkretser foreslår de samme valgkretsene til Stortinget som i dag. To valgkretser i ett fylke noen steder i landet, andre steder bare ett.

De folkevalgte i det nye, store fylket skal sitte og avgjøre saker over områder og steder man ikke har kjennskap til og kanskje ikke engasjement for og eierskap til. Det er uansvarlig. Folkevalgte på regionalt og kommunalt nivå skal ha lokalkunnskap. Det er svært uheldig at det foreslås å flytte kun deler av oppgaver fra ulike direktorater og Statsforvalteren, i stedet for at myndighet overføres til fylkeskommunen i sin helhet. En slik oppstyking fører til dobbelt byråkrati, ansvarspulverisering og utilstrekkelig finansiering. I stedet har regjeringen opprettet 14 nye statlige direktorater. Til sammen er det 70 direktorater i Norge. Skal vi